

DIEPTE-INTERVIEWS IN HET KADER VAN HENK-PROJECT TONEN AAN:

Botrytis in gerbera en roos belangrijkste kwaliteitsknelpunt

Botrytis in gerbera en roos is het belangrijkste kwaliteitsknelpunt voor de sierteeltsector. Handelaren vrezen vanwege deze problemen zelfs voor de toekomst van een product als gerbera. Gerberatelers vinden echter dat handelaren en grootwinkelbedrijven extreme eisen stellen aan de houdbaarheid. Dit concluderen onderzoekers van het Wageningse ATO na gesprekken met een twintigtal bedrijven uit de sierteeltsector, waarvan meer dan de helft handelsbedrijven. Een andere belangrijke conclusie uit het onderzoek is het feit dat de veilingkeur onvoldoende aansluit bij de wensen en eisen van de handel en de markt.

Het onderzoek vond plaats in het kader van het PT-project HenK (Houdbaarheid en Koeling). Adviseur kwaliteitszorg Jan van der Kleij, die bij het project betrokken is: "Via HenK wil de sector antwoorden krijgen op vragen over kwaliteitsproblemen in de afzetketen, een discussie die al jaren speelt. Het onderzoek naar actuele kwaliteitsproblemen vormde het begin van HenK, we kunnen nu prioriteiten stellen voor het verdere onderzoek. Gezien de uitkomsten van het onderzoek zal botrytis in de verdere fase een hoofdrol spelen." Jan van der Kleij was aanwezig bij de meeste gesprekken en het viel hem op dat de geïnterviewden zeer gemotiveerd waren om aan het onderzoek mee te doen. "Kwaliteitszorg en het oplossen van kwaliteitsproblemen worden als zeer belangrijk ervaren. Je ziet dat de meeste bedrijven er zelf, al dan niet noodgedwongen, ook veel aandacht aan besteden."

Koelen?

Als oorzaak voor de soms hevige botrytisbesmettingen noemden de geënquêteerden, naast teeltproblemen, met name de temperatuurwisselingen in het handelskanaal.

Van der Kleij: "Zeker voor export over kortere afstanden kun je je daarom afvragen of je überhaupt wel moet koelen. Als je niet koelt, voorkom je schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid en zal botrytis minder vaak voorkomen. Wat voor invloed het wel of niet koelen van de bloemen uiteindelijk heeft op de houdbaarheid en kwaliteit van de bloemen, en waar het omslagpunt ligt qua transportafstand, is een onderwerp voor verder onderzoek." Ook het koelen van gerbera door de teler was een punt van discussie, bij roos was dat veel minder het geval. Importrozen vertonen meer botrytisproblemen dan in Nederland geteelde rozen, onder meer door beschadigingen die ontstaan door te compact verpakken. Overigens komt botrytis niet alleen voor bij roos en gerbera. Het probleem speelt, zij het in mindere mate, ook bij snijbloemen als eustoma, anjer, statice en chrysanthe, zo gaven de geënquêteerden aan.

Is koelen van producten voor export over korte afstanden wel verstandig? Temperatuurwisselingen in het handelskanaal kunnen namelijk botrytis verergeren

Keuring niet goed

Veel exportbedrijven stelden dat de kwaliteitskeuring op de veilingen onvoldoende aansluit bij wensen en eisen van handel en markt. Keurmeesters laten partijen bloemen die niet voldoen aan de aanvoorschriften door, zonder expliciet aan te geven wat er met de betreffende partij aan de hand is. In dit verband worden vooral fresia's, lelies en chrysanten genoemd. De keurmeesters letten volgens de exporteurs met name te weinig op uniformiteit. Andere kwaliteitsknelpunten die door de keurmeesters niet altijd worden opgemerkt, zijn beschadigingen en verborgen gebreken. Dit kwam tijdens de gesprekken herhaaldelijk naar voren. In dat licht is het vreemd dat de veilingen zelf niet zoveel klachten krijgen vanuit de handel. We hebben ermee leren

leven, aldus een handelaar. Mogelijk ziet men op tegen de afwikkelingsprocedures. Sommigen merken op dat de veilingen niet op één lijn zitten qua keuring. Dit biedt kwaadwillende telers een ontsnappingsroute.

Houdbaarheidsgarantie

Uit het onderzoek is ook naar voren gekomen dat de bloemenverkoop in de UK sterk gestimuleerd kan worden door de consument gegarandeerde houdbaarheid te bieden en die belofte vervolgens ook waar te maken. Een marktconcept met gegarandeerde houdbaarheid eist veel variatie, jaarrond dezelfde kwaliteit, een korte keten – dus geen fysieke goederenstroom via de veilingklok – en optimale logistiek. Andere markten, met uitzondering van Zwitserland en Scandinavië, zijn in de ogen van de handel (nog) niet op deze wijze te benaderen.

Welk systeem?

De bedrijven die meededen aan het onderzoek, zijn vrijwel zonder uitzondering sterk geïnteresseerd in de uitkomsten van de HenK-experimenten die naar aanleiding van dit onderzoek gaan plaatsvinden. De bedrijven werken met diverse koelsystemen, zoals halkoeling, waterkoe-

ling, forced air koeling, vacuümkoeling, transportkoeling en icepacks, maar missen meestal kwantitatief inzicht in wat de optimale werkwijze is. Er leven bijvoorbeeld veel vragen over de optimale ruimtetemperatuur en de afkoelsnelheid. Hetzelfde geldt voor het effect van diverse gebruikte verpakkingsvormen op de bloemkwaliteit. Van der Kleij: "Er zijn alleen al voor gerbera zestien verschillende verpakkingen, die allemaal worden meegenomen in het onderzoek. Welke onderzoeken er verder gaan plaatsvinden, wordt nog deze zomer beslist. Het geheel wordt begeleid door een stuurgroep van vertegenwoordigers uit de hele keten. We zullen het onderzoek dan ook zodanig sturen dat we er in de dagelijkse praktijk ook werkelijk iets aan zullen hebben."

Belangstellenden kunnen het onderzoeksrapport opvragen bij Henk Boerrigter, tel. 0317-475267 of h.a.m.boerrigter@ato.wag-ur.nl.